

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	«Страхові послуги» (назва навчальної дисципліни)
галузь знань	07 Управління та адміністрування (шифр і назва галузі знань)
освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа та страхування (назва освітньо-професійної програми програми)
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
відділення	Економічне (назва відділення)

2024 рік

Робоча програма

«Страхові послуги»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів
за галуззю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю
освітньо-професійна
програма

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Фінанси, банківська справа та страхування

«16» серпня 2024 року, - 16 с.

Розробник:

Віталій АНДРУЩЕНКО, викладач спеціаліст

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та
облікових дисциплін

Протокол від «16» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових
дисциплін

Т. Галько

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «16» серпня 2024 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
Розділів – 3	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		2-й
	Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 3	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр
4-й		
Лекції:		
30 год.		
Практичні, семінарські:		
30 год.		
Лабораторні:		
- год.		
Самостійна робота:		
60 год.		
Вид контролю:		
Підсумкова контрольна робота		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 60/60

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Страхові послуги» є вивчення принципів та механізмів функціонування страхового ринку та набуття навичок управління страховою діяльністю, потрібних для професійної діяльності у сфері страхових послуг. Навчальна дисципліна формує у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з питань організації страхової діяльності, її фінансового забезпечення, особливостей механізму проведення страхових послуг на основі чинної нормативно-правової бази з урахуванням особливостей галузей, видів, форм, принципів та систем страхування в умовах відповідного державного регулювання.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Політична економія», «Статистика», «Фінанси».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 7. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 9. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 16. Демонструвати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень особистого професійного розвитку.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань здобувача освіти. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) та в процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічна суть страхових послуг, страхові ризики, страховий ринок та державне регулювання страхової діяльності

Тема 1. Сутність, принципи, класифікація і роль страхування в Україні

Необхідність та сутність категорії страхового захисту, методи його забезпечення. Страховий фонд суспільства, його сутність та значення. Форми організації та методи утворення страхового фонду суспільства. Економічна необхідність та сутність страхування.

Страхування як економічна категорія та його ознаки. Функції страхування як економічної категорії. Принципи страхування. Системи страхування. Розвиток страхової справи в Україні в умовах ринку. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства. Страхова термінологія та її класифікація. Поняття об'єктів страхування. Об'єкти страхування в майновому, особистому страхуванні, в страхуванні відповідальності.

Страхова відповідальність (страхове покриття). Страхове забезпечення. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхуванні, у страхуванні відповідальності.

Тема 2. Державне регулювання страхової діяльності

Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Необхідність та основні інструменти державного регулювання страхової діяльності, ліцензування, визначення вимог до розміру та структури статутного фонду, забезпечення запасу платоспроможності, застосування заходів впливу.

Організаційно-правова структура, повноваження та обов'язки Уповноваженого органу. Ліцензування та нагляд за суб'єктами страхового ринку. Особливості та основні напрями державної політики у сфері страхування.

Закон України "Про страхування" розділ IV "Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні".

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання

Поняття ризику у страхуванні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страхування. Оцінка страховиком ризику і визначення доцільності його страхування. Методи управління ризиком (уникнення, запобігання, поглинання, страхування). Специфіка ризиків у майновому страхуванні. Специфіка ризиків у особистому страхуванні. Специфіка ризиків у страхуванні відповідальності.

Тема 4. Страховий ринок та договір страхування

Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків. Внутрішня структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Характеристика основних чинників розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу у страхуванні. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні. Страхові послуги та особливості їх реалізації на страховому ринку. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України "Про страхування". Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов'язки сторін згідно з Законом України "Про страхування".

Розділ 2. Галузі страхування

Тема 5. Страхування життя

Змішане страхування життя. Умови виплати страхового відшкодування. Строки та тарифи страхування.

Страхування дітей. Умови страхування дітей. Суб'єкти та об'єкти страхування дітей. Розмір тарифних ставок.

Страхування до вступу в шлюб. Строк страхування. Вік дитини на момент підписання договору. Умови виплати страхових сум.

Страхування пенсії. Види пенсії. Страхування додаткової пенсії.

Тема 6. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Термін укладання договорів медичного страхування громадян. Обов'язкове медичне страхування і його особливості. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Страхова сума. Порядок визначення розміру страхових премій і їх сплати. Термін страхування. Права й обов'язки сторін страхових відносин. Організація роботи страхової компанії після настання страхового випадку. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон. Послуги з міжнародного медичного асистансу та їх застосування. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.

Індивідуальне страхування від нещасних випадків. Об'єкти і суб'єкти індивідуального страхування від нещасних випадків. Умови, за яких особа не підлягає страхуванню. Розмір тарифних ставок. Страхування дітей від нещасних випадків. Види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Державне особисте страхування військовослужбовців і військовозобов'язаних призваних на збори. Державне особисте страхування осіб рядового, начальницького та вільнонайманого складу органів і підрозділів національної поліції. Страхування від нещасних випадків на транспорті.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

Економічні завдання страхування в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики і характеристика страхових випадків. Визначення вартості врожаю, обчислення й

порядок сплати страхових премій. Організація роботи страхової компанії щодо визначення збитків і страхового відшкодування. Визначення факту й причин та оцінка збитків під час загибелі (пошкодження) врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхове відшкодування.

Страхування сільськогосподарських тварин. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики і страхові випадки. Визначення страхової вартості тварин, обчислення й порядок сплати страхових премій. Особливості роботи щодо визначення обсягу збитків і суми страхового відшкодування. Визначення факту й причин та оцінка збитків під час загибелі (ушкодження) тварин. Виплати страхових відшкодувань. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики і страхові випадки. Визначення страхової вартості майна, розмір та порядок сплати страхових премій. Особливості роботи щодо визначення обсягу збитків і суми страхового відшкодування. Визначення факту й причин знищення (пошкодження) майна. Оцінка збитків та особливості виплати страхових відшкодувань.

Тема 8. Автотранспортне страхування

Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Об'єкти страхування. Варіанти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики та страхові випадки. Страхова сума. Страховий тариф. Фактори, що впливають на розмір страхового тарифу. Термін страхування. Франшиза. Пільги страхувальникам. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Страхові ризики та страхові випадки. Обсяг страхової відповідальності. Термін страхування. Страховий тариф і франшиза. Оцінка збитків.

Страхове відшкодування. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Міжнародна система "Зелена карта", перспективи її розвитку. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики та страхові випадки. Термін страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Визначення обсягу й порядок відшкодування збитків. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики та страхові випадки. Термін страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Порядок відшкодування збитків. Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Страхові ризики та страхові випадки. Термін страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Виплата страхових сум.

Розділ 3. Планування, прогнозування і фінансова діяльність страховика

Тема 9. Страхування майна та відповідальності громадян

Види послуг страхових компаній громадянам – власникам майна. Суб'єкти страхування. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова оцінка будівель і споруд. Страхові ризики та страхові випадки. Страхові тарифи і франшиза. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування. Страхування домашнього майна. Страхування тварин у господарствах громадян. Інші види страхування майна громадян від інших ризиків. Оцінка страхової вартості об'єктів страхування. Страховий тариф і франшиза. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування. Страховий захист цивільної відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель і домашніх тварин. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхові ризики та страхові випадки. Оцінка страхової

вартості об'єктів страхування. Страховий тариф. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Тема 10. Перестраховання і співстраховання

Сутність перестраховання, його функції та призначення. Активне і пасивне перестраховання. Методи перестраховання. Форми перестраховання. Сутність непропорційного перестраховання. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів. Співстраховання та механізм його дії. Перестраховання як предмет безпосередньої діяльності страхової компанії. Різновиди комісійних винагород на ринку перестраховальних послуг. Факультативне перестраховання: сутність переваги, недоліки. Пропорційне і непропорційне перестраховання. Особливості проведення перестраховання вітчизняними страховиками за кордоном. Співстраховання: сутність, переваги, недоліки.

Тема 11. Фінансова діяльність страхової компанії

Структура витрат страховиків. Формування і розподіл прибутку страховика. Основні положення реформи оподаткування Сутність і види доходу страхової компанії страхового підприємництва в Україні. Оподаткування нерезидентів-перестраховиків та нерезидентів-страхувальників. Прибуток від страхової діяльності. Інкасаційні витрати. Рентабельність страхових операцій. Податкова ставка, загальнодержавні податки. Фінансова та інвестиційна діяльність страхових компаній. Фінансові результати діяльності страхових компаній та порядок їх обчислення. Оподаткування страхової діяльності в Україні.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
л		сем	пр.	лаб	с.р.
Розділ 1. Економічна суть страхових послуг, страхові ризики, страховий ринок та державне регулювання страхової діяльності					
Тема 1. Сутність, принципи, класифікація і роль страхування в Україні	13	4			9
Тема 2. Державне регулювання страхової діяльності	10	2	2		6
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	10	2	2		6
Тема 4. Страховий ринок та договір страхування	12	2	2		8
Разом за розділом 1	45	10	6		29
Розділ 2. Галузі страхування					
Тема 5. Страхування життя	10	4		4	2
Тема 6. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків	10	2		4	4
Тема 7. Сільськогосподарське страхування	10	2		2	6
Тема 8. Автотранспортне страхування	15	4		4	7
Разом за розділом 2	45	12		14	19
Розділ 3. Планування, прогнозування і фінансова діяльність страховика					
Тема 9. Страхування майна та відповідальності громадян	10	4		4	2

Тема 10. Перестраховання і співстрахування	8	2		2		4
Тема 11. Фінансова діяльність страхової компанії	10	2		2		6
Разом за розділом 3	28	8		8		12
Підсумкова контрольна робота	2			2		
Усього годин	120	30	6	24		60

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми і зміст семінарських занять	Кількість годин
1	Тема 1-2. Сутність, принципи, класифікація і роль страхування в Україні Державне регулювання страхової діяльності. 1. Сутність і принципи страхування 2. Класифікація страхових послуг 3. Єдиний державний реєстр страховиків (перестраховиків) 4. Правове забезпечення страхової діяльності в Україні 5. Аналіз міжнародного законодавства з питань страхування 6. Страховий нагляд за діяльністю суб'єктів страхового ринку та його вдосконалення в сучасних умовах.	2
2	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання. 1. Проблеми становлення страхового ринку України; 2. Дослідження ринку страхових послуг і формування попиту на страхові продукти; 3. Поняття страхового ризику і їх характеристика	2
3.	Тема 4. Страховий ринок та договір страхування. 1. Системи страхування 2. Сутність страхової послуги як товару страхового ринку; 3. Класифікація страхових послуг; 4. Страхові посередники, їх функції та основні кваліфікаційні вимоги	2
	Разом	6

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Тема 5. Страхування життя 1. Необхідність і значення страхового захисту життя громадян, його особливості; 2. Види страхування життя; 3. Визначення страхових і сукупних сум, порядок виплати.	4
2.	Тема 6. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків 1. Економічна необхідність і значення медичного страхування; 2. Форми медичного страхування, їх особливості; 3. Програми добровільного медичного страхування. 4. Послуги асистансу та його практичне застосування в медичному страхуванні осіб, які від'їжджають за кордон.	4
3.	Тема 7. Сільськогосподарське страхування	2

	1. Необхідність і сучасний стан сільськогосподарського страхування; 2. Обов'язкове і добровільне страхування сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень; 3. Обов'язкове та добровільне страхування сільськогосподарських тварин; 4. Правила добровільного страхування майна сільськогосподарських підприємств, орендарів, фермерських господарств	
4.	Тема 8. Автотранспортне страхування 1. Страхування наземних транспортних засобів; 2. Особливості страхування КАСКО; 3. Сучасні умови обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів; 4. Страхування вантажів, що перевозяться автотранспортом	4
5.	Тема 9. Страхування майна та відповідальності громадян 1. Необхідність і розвиток страхування майна громадян; 2. Види страхування; 3. Страхування нерухомого і домашнього майна фізичних осіб; 4. Обов'язкове страхування відповідальності власників собак; 5. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності зброю	4
	Тема 10. Перестраховування і співстраховування 1. Сутність перестраховування, його функції та призначення. 2. Активне і пасивне перестраховування. 3. Методи перестраховування. Форми перестраховування. 4. Сутність непропорційного перестраховування. 5. Співстраховування та механізм його дії.	2
7.	Тема 11. Фінансова діяльність страхової компанії 1. Особливості страхування банківських ризиків; 2. Страховий захист фінансових ризиків; 3. Система депозитного страхування в Україні.	2
10.	Підсумкова контрольна робота	2
	Разом	24

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність, принципи, класифікація і роль страхування в Україні 1. Переваги і недоліки прямого продажу і продажу страхових послуг через різних страхових посередників; 2. Основні напрямки маркетингової політики страховика; 3. Фактори, які сприяють і заважають розвитку сфери страхових послуг в Україні.	9

2.	Тема 2. Державне страхування страхової діяльності 1. Вимоги законодавства України до страхових посередників; 2. Роль, види й особливості реклами у реалізації страхових послуг; 3. Контроль з боку держави і страховика за реалізацією страхових послуг.	6
3.	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання 1. Страховики ризиків на страховому ринку України; 2. Проблеми і перспективи розвитку страхування ризиків в Україні; 3. Вплив ринкових факторів на розвиток страхування ризиків в Україні.	6
4.	Тема 4. Страховий ринок та договір страхування. 1. Етапи розвитку страхового ринку України; 2. Характеристика страхового ринку України та його структура; 3. Основні засади здійснення правового регулювання страхового ринку.	8
5	Тема 5. Страхування життя 1. Особливості здійснення страхування життя і пенсій в Україні; 2. Довічне страхування життя; 3. Пенсійне страхування та особливості його регулювання в законодавстві України; 4. Перспективи розвитку страхування життя в Україні.	2
6.	Тема 6. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків 1. Страхування дітей та осіб літнього віку від нещасних випадків; 2. Перспективи розвитку страхування від нещасних випадків в Україні; 3. Послуги з медичного страхування конкретної страхової компанії; 4. Виникнення медичного страхування та його розвиток; 5. Послуги з медичного страхування асистансу: особливості, проблеми, перспективи.	4
7.	Тема 7. Сільськогосподарське страхування 1. Історія розвитку сільськогосподарського страхування в Україні; 2. Страхування племінних тварин; 3. Обов'язкові види сільськогосподарського страхування в Україні.	6
8.	Тема 8. Автотранспортне страхування 1. Оцінка сучасного стану і перспектив розвитку страхування автотранспортних засобів в Україні; 2. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції; 3. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж; 4. Страхування від нещасних випадків на автотранспорті ; 5. Порядок і умови страхування залізничного транспорту; 6. Особливості страхування цивільної відповідальності за системою «Зелена карта».	7
9.	Тема 9. Страхування майна і відповідальності громадян 1. Стан розвитку страхування майна громадян в Україні; 2. Іноземний досвід страхування майна громадян; 3. Роль та шляхи удосконалення страхового захисту власності, що належить громадянам; 4. Страхування відповідальності громадян: зарубіжний досвід.	2
10.	Тема 10. Перестраховування і співстраховування 1. Пропорційне і непропорційне перестраховування.	4

	2. Особливості проведення перестраховування вітчизняними страховиками за кордоном; 3. Співстрахування: сутність, переваги, недоліки.	
11.	Тема 11. Фінансова діяльність страхової компанії 1. Сучасний стан страхування фінансово-кредитних ризиків в Україні; 2. Страхування споживчих кредитів; 3. Страхування заставного майна; 4. Страхування експортних кредитів; 5. Страхування ризику непогашення кредиту; 6. Страхування недоотримання прибутку (доходів) та інших фінансових ризиків.	6
	Разом	60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1				Розділ 2					Розділ 3			Тематична	Підсумкова к.р.	II семестр
Т 1,2	Т 3	Т 4	Тематична	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Тематична	Т 9	Т 10	Т 11			
СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3			ПЗ 1-2	ПЗ 3-4	ПЗ 5		ПЗ 6-7		ПЗ 8-9	ПЗ 10	ПЗ 11	
Максимальна кількість балів -12 балів														
Мінімальна кількість балів – 1 бал														

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85-96-ВР, ВВР, 1996 № 18 Законодавство України про страхування / Збірник нормативних актів. - К.: Знання, 2012.
3. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 9 лютого 2012 року № 4391-VI.
4. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 25.07.2018р. № 1961-IV.

Підручники (навчальні посібники)

5. Страхування: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
6. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.

ДОПОМІЖНА

7. Дорош Н.І., Мелещенко О.В. Страхування: теорія і практика: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2023. – 410 с.

8. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. – 328 с.

9. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 221 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.

11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : www.mof.gov.ua.

12. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

13. Законодавство України. – Режим доступу : www.zakon/rada.gov.ua.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

Для денної форми здобуття освіти

Робочою програмою дисципліни передбачено вивчення 3-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

- 1 розділ – 1,5 (45 год.);
- 2 розділ – 1,5 (45 год.);
- 3 розділ – 1,0 (30 год.).

Робочою програмою дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань здобувачів освіти: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів зі страхової справи;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Страхові послуги» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Страхові послуги» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань здобувачів освіти

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань здобувачів освіти
I. Початковий	1 бал	Студент має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі поняття навчальної дисципліни «Страхові послуги», що стосуються навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни.
	2 бали	Студент намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням підручника володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).
	3 бали	Студент відтворює окремі поняття; з допомогою викладача або з використанням підручника фрагментарно визначає їхні ознаки; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; з допомогою викладача фрагментарно виконує практичні завдання без належного оформлення.
II. Середній	4 бали	Студент з допомогою викладача або з використанням підручника відтворює незначну частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, дає визначення окремих понять, пов'язаних із страхуванням; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання з неповним їх оформленням.
	5 балів	Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, відповідаючи на

		запитання викладача; дає визначення окремих понять, пов'язаних із страхуванням; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання, частково оформляє їх.
	6 балів	Студент самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; частково дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає термінологію із страхування; у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові задачі з допомогою викладача; з допомогою викладача виконує практичні завдання, оформляє їх без висновків.
III. Достатній	7 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює більшу частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни; у відповідях на запитання допускає неточності; розв'язує прості типові задачі звертаючись за консультацією до викладача; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; дає порівняльну характеристику видів та форм страхування; виправляє допущені помилки; розв'язує типові задачі користуючись алгоритмом; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	9 балів	Студент вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та відповідає на поставлені запитання, передбачені навчальною програмою; з допомогою викладача узагальнює, систематизує та встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові задачі; виконує практичні завдання, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
IV. Високий	10 балів	Студент системно та вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує типові задачі у межах програми; робить чітко сформульовані та обґрунтовані висновки.
	11 балів	Студент логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни; обґрунтовано відповідає на запитання; самостійно аналізує і розкриває сутність, функції та необхідність страхування; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано

		використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує задачі; ретельно виконує практичні завдання, оформляє їх, робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки.
	12 балів	Студент виявляє системні, міцні та глибокі знання за програмою профільного предмета, може вести дискусію з конкретного питання; вільно розв'язує задачі різного рівня складності; вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою профільного предмета, робить логічно побудовані та аргументовані висновки, самостійно користується різними джерелами інформації; наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною шкалою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20